

ΕΓΓΡΑΦΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Τίτλος Εγγράφου: Συμμετοχή των νέων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με θέματα που αφορούν τη Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία και Δικαιώματα (ΣΑΥΔ)¹

Ημερομηνία έγκρισης: 22 Οκτωβρίου 2016

Περίληψη – εισαγωγή:

Η ενεργή και ουσιαστική συμμετοχή των νέων σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης ζωής, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της Σεξουαλικής Αναπαραγωγικής Υγείας και Δικαιωμάτων (ΣΑΥΔ), αποτελεί ανθρώπινο δικαίωμα τους, που περιλαμβάνει και το ότι θα έχουν τον έλεγχο να αποφασίζουν ελεύθερα και υπεύθυνα για θέματα που σχετίζονται με τη σεξουαλικότητα τους, περιλαμβανομένης της υγείας στον τομέα του σεξ και της αναπαραγωγής, απαλλαγμένοι από καταπίεση, διάκριση και βία. Το δικαίωμα της συμμετοχής όλων των νέων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για θέματα που τους αφορούν κατοχυρώνεται σε διεθνείς διακηρύξεις και συμβάσεις τις οποίες έχει επικυρώσει και η Κυπριακή Δημοκρατία, όπως είναι η Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου, η Σύμβαση για την Εξάλειψη κάθε Μορφής

¹Οι εισηγήσεις που παρουσιάζονται στο παρόν έγγραφο αντανakλούν τα πορίσματα του συνεδρίου "Οι Νέοι Διαμορφώνουν την Πολιτική για τη Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία και Δικαιώματα" που έγινε τον Ιούνιο του 2016 με τη συμμετοχή νέων 16-30 ετών. Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus + "Youth Shaping SRHR Policy" και εντάσσεται στη Βασική Δράση 3: Υποστήριξη Μεταρρυθμίσεων Πολιτικής (Διαρθρωμένος Διάλογος μεταξύ των νέων και φορέων χάραξης πολιτικής στο τομέα της νεολαίας).

Βίας κατά των Γυναικών καθώς η Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες.²

Συχνά, η εμπλοκή των νέων σε όλα τα στάδια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων (σχεδιασμός, εφαρμογή, παρακολούθηση, αξιολόγηση), είναι ανεπαρκής, με αποτέλεσμα προγράμματα και πολιτικές που απευθύνονται στους νέους να μην είναι αποτελεσματικά και να μην αντικατοπτρίζουν την πραγματικότητα και τις απόψεις τους. Ειδικά όσον αφορά τη ΣΑΥΔ, αυτό μπορεί να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην υγεία και την ευημερία των νέων. Μέσω της ουσιαστικής συμμετοχής των νέων, διασφαλίζεται ότι προγράμματα, υπηρεσίες και πολιτικές που αφορούν τους νέους ανταποκρίνονται στις πραγματικές τους ανάγκες, ενώ ταυτόχρονα μέσω της συμμετοχής τους οι νέοι έχουν τη δυνατότητα να φέρουν την κοινωνική αλλαγή. Η ενεργή συμμετοχή των νέων στα κοινά και η έκφραση αποφάσεων σε θέματα που τους επηρεάζουν είναι αναπόσπαστο κομμάτι της δημοκρατικής ζωής.

Θέσεις πολιτικής:

Με στόχο να διασφαλίζεται το δικαίωμα της ουσιαστικής συμμετοχής των νέων σε θέματα που αφορούν το σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση προγραμμάτων, υπηρεσιών και πολιτικών σχετικά με τη ΣΑΥΔ:

- Οι αρμόδιοι φορείς χάραξης πολιτικής, κρατικοί (συμπεριλαμβανόμενων των αρμόδιων Υπουργείων, της Βουλής των Αντιπροσώπων και του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου) και μη κρατικοί φορείς, θα πρέπει να συνεργαστούν για να διαμορφώσουν ένα νομικό πλαίσιο το οποίο διασφαλίζει την ουσιαστική εμπλοκή των νέων σε όλα τα στάδια ανάπτυξης, εφαρμογής και αξιολόγησης εθνικών πολιτικών, στρατηγικών και προγραμμάτων που απευθύνονται στην νεολαία, ώστε αυτά, να

² Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (Άρθρο 27), Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Άρθρο 12), Σύμβαση για την Εξάλειψη κάθε Μορφής Βίας κατά των Γυναικών (Άρθρα 7, 8 & 14.2(α)) και Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (Άρθρα 29 & 30).

αντανακλούν τις πραγματικές ανάγκες των νέων ανεξαρτήτως φύλου γιατί οι ισότιμες σχέσεις μεταξύ γυναικών και ανδρών σε θέματα σεξουαλικών σχέσεων και αναπαραγωγής, περιλαμβανομένου του πλήρους σεβασμού για την ακεραιότητα του ατόμου, απαιτούν αμοιβαίο σεβασμό, συγκατάθεση και ίσες ευθύνες για σεξουαλική συμπεριφορά και τις συνέπειες της.

- Οι αρμόδιοι φορείς χάραξης πολιτικής οφείλουν να αναγνωρίζουν το Συμβούλιο Νεολαίας Κύπρου (ΣυΝΚ) ως τον επίσημο φορέα εκπροσώπησης της φωνής των νέων, τις οργανώσεις νεολαίας, τους νέους ευρύτερα καθώς και τις οργανώσεις που εξειδικεύονται σε θέματα ΣΑΥΔ ως ισότιμους εταίρους κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων που αφορούν και επηρεάζουν τους νέους και τις νέες.
- Φορείς χάραξης πολιτικής και αρμόδιες οργανώσεις που εργάζονται με τη νεολαία(π.χ. Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου, Κέντρα Πληροφόρησης Νέων, ΣυΝΚ και οργανώσεις μέλη του ΣυΝΚ) θα πρέπει να διοργανώνουν διαβουλεύσεις με τους νέους όσον αφορά τα θέματα ΣΑΥΔ. Οι διαβουλεύσεις αυτές να γίνονται:
 - ανά τακτά χρονικά διαστήματα,
 - σε κέντρα νέων αστικών και μη αστικών περιοχών,
 - με τη χρήση διαδραστικών μεθόδων και με τρόπο όπου όλοι μπορούν να συμμετέχουν,
 - καθώς και με τη χρήση εργαλείων που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των νέων (για παράδειγμα μέσω χρήσης μιας ηλεκτρονικής πλατφόρμας στην οποία οι νέοι πριν και μετά από κάθε διαβούλευση να προετοιμάζουν και να εκφράζουν τις απόψεις τους μέσω διαδικτύου).
- Οι φορείς χάραξης πολιτικής, η Κοινωνία των Πολιτών και οι οργανώσεις νεολαίας οφείλουν να συνεργάζονται για να εξασφαλίζουν την

εκπροσώπηση των νέων σε όλες τις δομές χάραξης πολιτικής. Οι νέοι έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν στη διαμόρφωση πολιτικών που προστατεύουν και διασφαλίζουν τα σεξουαλικά και αναπαραγωγικά τους δικαιώματα και να επηρεάζουν και να ελέγχουν την εφαρμογή αποφάσεων που τους αφορούν άμεσα.

- Όλοι οι φορείς που προσφέρουν υπηρεσίες και προγράμματα ΣΑΥΔ που απευθύνονται σε νέους, οφείλουν να εμπλέκουν τους νέους σε όλα τα στάδια σχεδιασμού, εφαρμογής, παρακολούθησης και αξιολόγησης τους.
- Οι φορείς χάραξης πολιτικής, η Κοινωνία των Πολιτών, οι οργανώσεις νεολαίας, καθώς και οι παροχείς υπηρεσιών ΣΑΥΔ, οφείλουν να διασφαλίζουν ότι εφαρμόζουν πρακτικές που λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες και την ποικιλομορφία των νέων και ενθαρρύνουν τη χωρίς διακρίσεις, ενεργή και πλήρη συμμετοχή όλων των νέων, συμπεριλαμβανομένων των νέων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού (π.χ. ΛΟΑΤΙ νέοι, νέοι με αναπηρίες, νέοι που ζουν με τον ιό του HIV, νέοι με μεταναστευτικό υπόβαθρο κ.α.).
- Οι οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών οφείλουν να εντάξουν τους νέους σε πρωτοβουλίες σχετικές με θέματα ΣΑΥΔ όπου θα ενθαρρύνεται η ολοκληρωμένη διαπαιδαγώγηση και πληροφόρηση τους. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δίνεται στη συμπερίληψη ευάλωτων ομάδων νέων (ΛΟΑΤΙ νέοι, νέοι με αναπηρίες, νέοι που ζουν με τον ιό του HIV, νέοι με μεταναστευτικό υπόβαθρο κ.α.).
- Οι φορείς χάραξης πολιτικής, η Κοινωνία των Πολιτών και οι οργανώσεις νεολαίας οφείλουν να εφαρμόζουν προγράμματα και δράσεις που προσφέρουν την ευκαιρία στους νέους να ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους και για θέματα που τους επηρεάζουν, να καλλιεργούν τις

γνώσεις και τις δεξιότητες των νέων ως ενεργούς πολίτες, και να ενθαρρύνουν τους νέους να διεκδικούν τα δικαιώματά τους.

- Το Συμβούλιο Νεολαίας Κύπρου να εντάξει στο πρόγραμμα δράσεων του δράσεις που αφορούν την άσκηση πίεσης προς βουλευτές με στόχο την ευαισθητοποίηση τους για θέματα ΣΑΥΔ. Η νομοθετική κατοχύρωση και προστασία των σεξουαλικών και αναπαραγωγικών δικαιωμάτων, αποτελεί υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας που προκύπτει από την υπογραφή όλων των συμβάσεων και συνθηκών ανθρωπίνων δικαιωμάτων που έχει υπογράψει.